

Utbildningsutskottets betänkande 2025/26:UbU28

Legitimation och behörighet i den tioåriga grundskolan

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändring i skollagen.

Reformen om en tioårig grundskola ska införas läsåret 2028/29, vilket innebär att befintliga lärarlegitimationer med behörighet att undervisa i de skolformer som berörs av reformen behöver justeras.

Genom den föreslagna lagändringen införs en upplysningsbestämmelse i skollagen om att regeringen med stöd av den s.k. restkompetensen kan meddela föreskrifter om att en lärares eller förskollärares behörighet att undervisa i skolväsendet kan ändras eller utökas utan ansökan till Statens skolverk. Den nya upplysningsbestämmelsen innebär också att regeringen kan meddela föreskrifter om att en lärares eller förskollärares behörighet att undervisa i skolväsendet som bara gäller under en övergångsperiod inte behöver anges på legitimationen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:149 Legitimation och behörighet i den tioåriga grundskolan.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Möjlighet att göra undantag från skollagens bestämmelser om behörighet och legitimation i vissa situationer	5
Utskottets ställningstagande.....	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	8
Propositionen	8
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	9

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Möjlighet att göra undantag från skollagens bestämmelser om behörighet och legitimation i vissa situationer

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:149.

Stockholm den 7 maj 2026

På utbildningsutskottets vägnar

Joar Forssell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Joar Forssell (L), Anders Ygeman (S), Patrick Reslow (SD), Josefin Malmqvist (M), Linus Sköld (S), Robert Stenkvist (SD), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Mats Wiking (S), Jörgen Grubb (SD), Ulrika Heindorff (M), Isabell Mixter (V), Mathias Bengtsson (KD), Niels Paarup-Petersen (C), Anders Alftberg (SD), Camilla Hansén (MP), Robert Olesen (S) och Niklas Sigvardsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2025/26:149 Legitimation och behörighet i den tioåriga grundskolan.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1 och regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen att det införs en upplysningsbestämmelse i skollagen (2010:800) om att regeringen med stöd av restkompetensen kan meddela föreskrifter om undantag från vissa bestämmelser i lagen som rör behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Regeringens restkompetens innebär att den får meddela föreskrifter i sådana ämnen som enligt regeringsformen (RF) inte ska beslutas av riksdagen, se 8 kap. 7 § första stycket 2 RF eller som i det här fallet införa en upplysningsbestämmelse som tydliggör att regeringen – trots lagreglering – kan meddela sådana föreskrifter.

Den nya upplysningsbestämmelsen innebär att regeringen kan meddela föreskrifter om att en lärares eller förskollärares behörighet att undervisa i skolväsendet kan ändras eller utökas utan ansökan till Statens skolverk när sådana ändringar är en nödvändig följd av ändringar i skollagen och i föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att undervisa i skolväsendet. En förutsättning för att regeringen ska kunna meddela sådana föreskrifter är att ett sådant förfarande underlättar för lärare eller förskollärare. Den nya upplysningsbestämmelsen innebär också att regeringen kan meddela föreskrifter om att en lärares eller förskollärares behörighet att undervisa i skolväsendet som bara gäller under en övergångsperiod inte behöver anges på legitimationen.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Utskottets överväganden

Möjlighet att göra undantag från skollagens bestämmelser om behörighet och legitimation i vissa situationer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag att en upplysningsbestämmelse ska införas i skollagen om att regeringen med stöd av restkompetensen kan meddela föreskrifter om undantag från vissa bestämmelser i lagen som rör behörighet och legitimation för lärare och förskollärare när sådana ändringar är en nödvändig följd av ändringar i skollagen och i föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att undervisa i skolväsendet.

Propositionen

Bakgrund

Riksdagen beslutade den 18 juni 2025 att en tioårig grundskola ska införas läsåret 2028/29 (prop. 2024/25:143, bet. 2024/25:UbU17, rskr. 2024/25:289). Reformen innebär att grundskolan utökas och blir tioårig genom att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan. Även den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan utökas med en ny första årskurs, så att den anpassade grundskolan blir tioårig, specialskolan elvaårig och sameskolan sjuårig. Den nya första årskursen innebär att lågstadiet utvidgas ett år i grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. Ändringarna i skollagen träder i kraft den 1 juli 2026 och ska tillämpas första gången på utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028. Detta innebär att befintliga lärarlegitimationer med behörighet att undervisa i de aktuella skolformerna behöver justeras.

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att en upplysningsbestämmelse ska införas i skollagen om att regeringen med stöd av restkompetensen kan meddela föreskrifter om att en lärares eller förskollärares behörighet att undervisa i skolväsendet kan ändras eller utökas utan ansökan till Statens skolverk när sådana ändringar är en nödvändig följd av ändringar i skollagen och i föreskrifter om vad som krävs för att vara behörig att undervisa i skolväsendet. En förutsättning för att regeringen ska kunna meddela sådana föreskrifter är att ett sådant förfarande underlättar för lärare eller förskollärare. Vidare föreslår regeringen att det även ska framgå av upplysningsbestämmelsen att regeringen kan meddela

föreskrifter om att en lärares eller förskollärares behörighet att undervisa i skolväsendet som bara gäller under en övergångsperiod inte behöver anges på legitimationen.

Regeringen föreslår att lagändringen ska träda i kraft den 1 juli 2026.

Regeringens skäl för förslaget

Behörighet att undervisa i den tioåriga grundskolan

När den tioåriga grundskolan införs förskjuts befintliga årskurser uppåt ett år. Nuvarande årskurs 1 blir nya årskurs 2 och så vidare. Det innebär att befintliga lärarlegitimationer med behörighet att undervisa i grundskolan behöver ändras för att de ska överensstämma med de nya årskursbeteckningarna. Detta gäller även för behörighet att undervisa i anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan. För de lärare och förskollärare som har behörighet att undervisa i förskoleklassen behöver behörigheten tas bort eftersom den skolformen upphör. Det behöver även regleras vad som krävs för att vara behörig att undervisa i det nya lågstadiet i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan.

Underlätta för lärare och förskollärare i övergången till tioårig grundskola

Regeringen framhåller att det är viktigt att övergången till den tioåriga grundskolan blir så enkel som möjligt för alla lärare och förskollärare. För att inte belasta lärarna och förskollärarna vare sig arbetsmässigt eller ekonomiskt anser regeringen att lärarna och förskollärarna i vissa fall bör kunna få ändrad eller utökad behörighet att undervisa i skolväsendet utan att behöva ansöka om det hos Skolverket.

Behörigheten för de legitimerade lärare och förskollärare som under en övergångsperiod ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 behöver inte anges på legitimationen under övergångsperioden utan i stället framgå av övergångsbestämmelser. Skälet som regeringen anger till att behörigheten under övergångsperioden inte behöver anges på legitimationen är att det annars skulle kräva ett ansökningsförfarande samt en ansökningsavgift av de berörda lärarna eller förskollärarna. Skälet till att behörigheten för vissa bara ska gälla under en övergångsperiod är att t.ex. förskollärare som är behöriga att undervisa i förskoleklassen ska vara behöriga att undervisa i nya årskurs 1 medan de kompletterar sin utbildning för att kunna få permanent behörighet att undervisa i nya lågstadiet.

Eventuella framtida ändringar

Regeringen menar att ändringar i skollagen och följdändringar i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare även framöver kan medföra att det är nödvändigt att ändra eller utöka lärares eller förskollärares behörighet att undervisa i skolväsendet. Regeringen anser därför att möjligheten för regeringen att med stöd av restkompetensen kunna meddela

föreskrifter om undantag från huvudreglerna om ansökan och att behörigheten ska anges på legitimationen, bör gälla generellt och inte bara vid införandet av den tioåriga grundskolan.

Ikraftträdande

Regeringen anser att det är angeläget att den föreslagna upplysningsbestämmelsen träder i kraft så snart som möjligt så att regeringen kan meddela föreskrifter om lärares och förskollärares behörighet att undervisa i den tioåriga grundskolan.

Utskottets ställningstagande

Propositionen innehåller förslag som innebär att det ska införas en upplysningsbestämmelse i skollagen om att regeringen med stöd av restkompetensen kan meddela föreskrifter om undantag från vissa bestämmelser i lagen som rör behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Förslaget syftar bl.a. till att förenkla övergången till den tioåriga grundskolan för lärare och förskollärare. Utskottet delar regeringens bedömning det är viktigt att övergången till den tioåriga grundskolan blir så enkel som möjligt för alla lärare och förskollärare

Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:149 Legitimation och behörighet i den tioåriga grundskolan:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i skollagen
(2010:800)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 16 § skollagen (2010:800) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.16 §¹

Statens skolverk ska efter ansökan meddela legitimation till en lärare eller förskollärare som har behörighetsgivande examen.

Legitimation får inte meddelas om förhållandena är sådana att legitimationen skulle ha återkallats enligt 23 § om den sökande hade varit legitimerad.

Skolverket ska efter en ansökan som avses i första stycket eller en ny ansökan komplettera en lärares eller förskollärares legitimation med behörighet utöver behörighet som följer av en examen som anges i första stycket, om han eller hon med tillfredsställande resultat har gått ytterligare behörighetsgrundande utbildning. Detta gäller oavsett när utbildningen har slutförts. På motsvarande sätt ska Skolverket komplettera legitimationen med ytterligare behörighet om läraren eller förskolläraren på annan grund ska anses ha sådan behörighet.

Skolverket ska, efter en ansökan som avses i första stycket eller en ny ansökan, komplettera en lärares eller förskollärares legitimation med behörighet utöver *den* behörighet som följer av en examen som anges i första stycket, om han eller hon med tillfredsställande resultat har gått ytterligare behörighetsgrundande utbildning. Detta gäller oavsett när utbildningen har slutförts. På motsvarande sätt ska Skolverket komplettera legitimationen med ytterligare behörighet om läraren eller förskolläraren på annan grund ska anses ha sådan behörighet.

Lärares eller förskollärares behörighet att bedriva undervisning i skolväsendet ska anges på legitimationen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela

1. föreskrifter om att en lärares eller förskollärares behörighet att undervisa i skolväsendet kan ändras eller utökas utan ansökan till Skolverket när sådana ändringar är en nödvändig följd av ändringar i denna lag och i sådana föreskrifter som anges i 13 § andra stycket,

¹ Senaste lydelse 2014:417.

och ett sådant förfarande underlättar för lärare eller förskollärare, och

2. föreskrifter om att en lärares eller förskollärares behörighet att undervisa i skolväsendet som bara gäller under en övergångsperiod inte behöver anges på legitimationen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.